

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

تشیخ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

تاریخ سیاسی - ۱۳

نوشتہ

حامد عامری گلستانی

دکتر مہدی گویان و دکتر سیدحاجان

پاپر و ارادت فراوان

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

تجدد و قانون گراپی

اندیشہ میرزا یوسف خان مستشار الدولہ

گلستان

نشر نگاه معاصر

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

پولیسٹریٹ

مقدمه

۱. تاریخ راه راه آهنگ راه آهنگ	۱۳۱
۲. راه آهنگ راه آهنگ (۱۸۲۱)	۲۵۲
۳. راه آهنگ راه آهنگ	۲۵۲
۴. راه آهنگ راه آهنگ	۲۵۲
۵. راه آهنگ راه آهنگ	۲۵۲
۶. راه آهنگ راه آهنگ	۲۵۲
۷. راه آهنگ راه آهنگ	۲۵۲

فهرست

۷ سپاس‌گزاری
۱۱ اختصارات
۱۳ مقدمه

فصل نخست: زندگی و آثار میرزا یوسف خان مستشارالدوله (۱۹)

۳۹ آثار مستشارالدوله
----	-------------------------

فصل دوم: دیدگاه‌های فکری و عملی مستشارالدوله (۴۳)

۴۵ اصلاح خط
۶۵ فکرایجاد راه آهن
۱۰۰ آموزش و پرورش جدید
۱۰۱ اصلاح مقیاس‌ها
۱۰۷ توجه به علوم جدید، علم زمین‌شناسی
۱۰۹ قسمت اول علوم حکمیه
۱۱۰ تقسیم علوم الهیه
۱۱۰ تلگراف

فصل سوم: اندیشه قانون‌گرایی مستشارالدوله (۱۱۵)

۲۰۹ مؤخره
-----	-------------

ضمائم

۱. قانون عدالت‌خانه‌های ایران ۲۴۱

۲. طرح قانون اساسی اول (۱۲۸۹ قمری) ۲۵۴

۳. نامه به مظفرالدین میرزا ولی‌عهد ۲۵۷

۴. رساله موسومه به یک کلمه ۲۶۵

□ منابع ۲۲۹

□ یادداشت‌ها ۳۰۹

اختصارات

- الفبای جدید و مکتوبات: میرزا فتحعلی آخوندزاده، الفبای جدید و مکتوبات.
- اندیشه ترقی: فریدون آدمیت، اندیشه ترقی و حکومت قانون؛ عصر سپهسالار.
- تاریخ بیداری ایرانیان: ناظم‌الاسلام کرمانی، تاریخ بیداری ایرانیان، بخش اول، به اهتمام علی‌اکبر سعیدی سیرجانی.
- نظریه حکومت قانون: جواد طباطبایی، تأملی درباره ایران، جلد دوم نظریه حکومت قانون در ایران؛ بخش دوم: مبانی نظریه مشروطه خواهی.
- لایحه راه آهن: مستشارالدوله، میرزا یوسف خان، لایحه در باب راه آهن خراسان.
- رساله اصلاح خط: مستشارالدوله، میرزا یوسف خان، رساله در وجوب اصلاح خط اسلام.
- یک کلمه: مستشارالدوله، میرزا یوسف خان، رساله موسومه به یک کلمه، مقدمه و تصحیح حامد عامری گلستانی.

۷ ۲۴۱

۱۱ ۲۵۴

۲۱ ۲۵۷

(۶۱) ملل‌المنشیه نامه سلطنتیه لایحه اصلاح خط ۲۶۵

(۶۲) ملل‌المنشیه نامه سلطنتیه لایحه راه آهن ۲۲۹

۵۲ ۳۰۹

۵۹ ۳۰۹

۶۰۱ ۳۰۹

۶۰۲ ۳۰۹

۶۰۳ ۳۰۹

۶۰۴ ۳۰۹

۶۰۵ ۳۰۹

(۶۱۱) ملل‌المنشیه نامه سلطنتیه لایحه ۳۰۹

ضمائم

۱. قانون عدالت‌خانه‌های ایران ۲۲۱

۲. طرح قانون اساسی اول (۱۲۸۹ قمری) ۲۵۴

۳. نامه به مظفرالدین میرزا ولیعهد ۲۵۷

۴. رساله موسوم به یک کلمه ۲۶۵

۵. منابع ۲۲۹

۶. یادداشت‌ها ۳۰۹

فهرست

- تاریخچه و زمینه‌های نگارش این کتاب
- کالبدشکافی و تحلیل اندیشه‌های میرزا عباس مستشار الدوله
- اهمیت و جایگاه این کتاب در تاریخ فکری ایران
- روش‌های نگارش و سبک ادبی
- بررسی مفاهیم کلیدی و اصطلاحات
- تحلیل ساختار و سازماندهی کتاب
- بررسی تأثیرات فکری و اجتماعی
- نتیجه‌گیری و ارزیابی

مقدمه

اندیشه قانون‌خواهی شاید، یکی از اصلی‌ترین جریان‌های فکری ایران در تاریخ معاصر است. توجه ایرانیان به این مهم، بین دوره اول و دوم جنگ‌های ایران و روس آغاز شد، و سامان اندیشه و سیاست ایرانی را درهم ریخت. شاهزاده عباس میرزا ولیعهد پادشاه قاجار، در پی شکست سپاهش از روسیه، به فراست دریافته بود که مسئله، چیزی فراتر صرف عوامل نظامی است، اگرچه نگاه او بیش از همه به ارتش بود، دامنه اندیشه‌اش بیش از چیزی بود که بتوان آن را به ارتش و دستگاه نظام محدود کرد. از آن روزگار ایرانیان روشن بین، دریافته بودند که با تکیه صرف بر وضعیت تمدنی و نیروهای سیاسی و فکری‌شان، نمی‌توانند موجودیتی داشته باشند، و به دنبال راهی برای خروج از وضعیت نابسامان خویش بودند. ایرانیان، درک جدید از وضعیت خود را نه بر مبنای اندیشه‌ای منسجم، که از دل برخورد ناگهانی‌شان با غرب به دست آوردند و بیش از همه در این موقعیت، «خود» را در «دیگری» غرب دیدند و مقایسه کردند و در آن آینه، خویش‌شان را نگریند، نگرشی بی سابقه و تا حد بسیاری سرنوشت‌ساز. از آن رو که مدار تاریخ جدید ایران زمین، در این نگرش جدید ایجاد شده بود، و بر اساس این دیدگاه (که بعدها قیام مفهوم کلی ترقی عنوان می‌شد)، ایران کشوری دورمانده از قافله تمدن جدید است. گروهی از ایرانیان آن روزگار، مانند سفرنامه‌نویسان و بعدها منورالفکران و روشنفکران و تجدیدین، به این نکته مهم پی برده بودند که بدون توجه به جهان جدید، زندگی بسامان نخواهد بود. سفرنامه‌نویسان، که به تعبیری «متفکران قوم»^۱ شده بودند، تصویری از جهان جدید ارائه دادند که کمابیش مبنای مهمی برای درک از وضع ایران نسبت به